

RECONSTRUCTIE BIJVANCK BLARICUM

SAMEN MET BEWONERS VAN VERSTENING NAAR VERGROENING

24 maart 2021

Barbara Tetteroo | consultant Stichting Steenbreek | www.steenbreek.nl

Deksel & Com | www.dekselencom.nl

AANLEIDING

De jaren 70 wijk Bijvanck in Blaricum is toe aan een totale opknapbeurt. De komende jaren wordt in een aantal fases de openbare ruimte opnieuw ingericht om daarmee te zorgen voor een klimaat- en toekomstbestendige wijk. Daarbij worden de volgende onderdelen aangepakt: riolering, groen, speelplekken, fietspaden en de wegen. Via een digitale enquête hebben bewoners van de Bijvanck hun wensen en voorkeuren voor de wijk doorgegeven. Uit de resultaten blijkt dat bewoners hun groene leefomgeving zeer waarderen. Ze maken graag een wandeling door de groenstrook en genieten van de ruimte en de rust. Tegelijkertijd zien bewoners kansen. Zo wordt er parkeerdruk ervaren en stoort men zich aan slecht wegdek. Bewoners zien graag dat het achterstallig onderhoud wordt aangepakt. Ondanks alle maatregelen in de openbare ruimte is de hulp van inwoners uit de wijk Bijvanck om de wijk klimaatbestendig te maken.

Op dit moment zit het project nog in de fase van planvorming. Naar verwachting wordt in 2022 gestart met de uitvoering in verschillende fases. Het totale project is in 2026 gereed.

Operatie Steenbreek

Groene steden en dorpen zijn essentieel voor een duurzame en gezonde samenleving, het beheersen van de gevolgen van klimaatverandering en voor het verbeteren van de biodiversiteit. Burgers, bedrijven en scholen die hun tuin en directe omgeving vergroenen leveren een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van hun buurt. Zeker als men bedenkt dat plusminus 40% van de stedelijke oppervlakte in bezit is van particulieren. Het doel van de campagne Operatie Steenbreek is om burgers, bedrijven, scholen en andere openbare voorzieningen te stimuleren en faciliteren om hun tuin of omgeving te vergroenen en om acties daarvoor te initiëren. De campagne richt zich vooral op het veranderen van een mindset en het ondernemen van acties.

Minder tegels in de tuin ofwel minder verhard oppervlak in de tuin heeft veel voordelen: onder andere kan het regenwater in de bodem wegzakken en het grondwater aanvullen en zo droogte helpen bestrijden. Als het regenwater op beplante ondergrond valt in plaats van op tegels, gaat het direct de grond in en wordt dus niet meer via het riool afgevoerd. Dit helpt mee om wateroverlast bij heftige regenbuien te voorkomen. Het relatief schone regenwater vermengt niet met het vuile water van het riool en dat scheelt weer zuiveringskosten. Met meer GOED groen in de buurt kunnen insecten, amfibieën, vogels en heel veel andere kleine dieren weer een leefgebied vinden. Betegelde tuinen worden in de zomer heel heet (hittestress), met meer groen is het koeler op hete zomerse dagen. En groen geeft plezier en ontspanning.

Over Stichting Steenbreek

Stichting Steenbreek is een landelijke organisatie. Samen met deelnemende gemeenten, waterschappen en provincies willen wij iedereen in Nederland enthousiasmeren om onze leefomgeving te vergroenen. Samen kunnen we het verschil maken en zorgen voor een klimaatbestendige en gezonde leefomgeving voor zowel mens als dier.

PLAN VAN AANPAK

Veel van onze tuinen bestaan tegenwoordig uit stenen, grind en gras. Versteende tuinen of binnenplaatsen bieden de natuur nog maar weinig ruimte. De meeste mensen kiezen voor het gemak, trends of denken dat tuinieren moeilijk is of veel geld kost. Terwijl uit diverse onderzoeken blijkt dat de toename van verharding echt negatieve effecten heeft op het welbevinden van mens, dier en natuur.

De reconstructie van de wijk Bijvanck vormt de komende jaren een natuurlijk moment om de voordelen van groen uit te leggen. Juist dan zijn bewoners bewust bezig met hun vernieuwde leefomgeving. Het ideale moment om de medewerking te vragen en de juiste voorlichting te geven over het goede van een groene tuin.

In dit plan van aanpak staan verschillende mogelijkheden beschreven om bewoners te betrekken.

VERSCHILLENDE OPTIES

Projectpagina Bijvanck

De projectpagina op de website van www.blaricum.nl kan aangevuld worden met uitleg wat bewoners zelf kunnen doen om hun eigen leefomgeving te vergroenen. Hierbij wordt beschreven wat de voordelen zijn van groen. De publieksfolder van Steenbreek kan hierop als download worden geplaatst: [Het goede van een groene tuin](#). Voor meer tuintips kan ook worden verwezen naar <https://steenbreek.nl/tuintips/>.

Inschatting uren: circa 1 uur.

Bewonersbijeenkomst

Mogelijk wordt een bijeenkomst georganiseerd voor bewoners rondom het definitieve ontwerp of bij aanvang van de werkzaamheden. Deze bijeenkomst kan worden benut om uitleg te geven wat bewoners zelf kunnen doen om hun eigen omgeving klimaatbestendig te maken ter voorkoming van o.a. wateroverlast en hittestress maar ook ter verbetering van de biodiversiteit. Naar verwachting zal ook in 2021 vanwege corona alles nog digitaal worden georganiseerd. Eind dit jaar/begin volgend jaar kunnen waarschijnlijk weer fysieke bijeenkomsten worden georganiseerd, in dat geval kan een Operatie Steenbreek stand tijdens de bijeenkomst worden ingericht.

Inschatting uren: presentatie tijdens digitale bijeenkomst circa 2 uur, bemensen stand tijdens fysieke bijeenkomst circa 5 uur.

Bewonersbrief

Bij aanvang van de werkzaamheden in de wijk wordt huis-aan-huis een bewonersbrief verspreid. Enerzijds om te informeren over de werkzaamheden en bijbehorende planning en anderzijds kan de hulp van bewoners worden gevraagd om ook zelf een bijdrage te leveren in eigen tuin om te zorgen voor een klimaatbestendige wijk.

Inschatting uren: circa 1 uur.

Out of pocketkosten: p.m. kopieerwerk en verspreiden 1800 brieven

Bouwbord

Mogelijk wordt bij de start van de werkzaamheden een bouwbord geplaatst. Ook hierop

kan een verwijzing komen te staat wat bewoners zelf kunnen doen om hun leefomgeving te vergroenen met daarbij een doorverwijzing: kijk voor tips op www.blaricum.nl/bijvanck.
Inschatting uren/kosten: minimaal wanneer een bouwboard toch al op planning stond en alleen een kleine tekstregel moet worden toegevoegd.

Bouwkeet

De omgeving van de bouwkeet kan ter inspiratie groen worden ingericht. Tegen de bouwhekken kan bijvoorbeeld hедера worden geplant en een regenton worden geplaatst voor opvang van regenwater met een bijbehorend informatiebordje. Gedurende het project wordt er wellicht met regelmaat een vragenuurtje in de bouwkeet georganiseerd waardoor mensen al gelijk welkom worden geheten in een groene omgeving. De omgevingsmanager van het project Bijvanck kan mogelijk een rol vervullen om bewoners enthousiast te maken voor meer groen en dergelijke.

Inschatting uren: circa 1 uur uitleg over de voordelen van groen, indien de kennis ontbreekt bij de omgevingsmanager.

Out of pocketkosten: stelpost voor planten/regenton/infobordje € 350

Kinderen uit de wijk betrekken

De kinderen uit de wijk kunnen ook enthousiast gemaakt worden voor meer groen in de buurt. Dit kan in de vorm van het uitdelen op lagere scholen van kleurplaten die stichting Steenbreek beschikbaar heeft of het uitdelen van groeipapier (zie bijlage). Tot aan samen bomen planten met bijvoorbeeld de wethouder. Ook kunnen kinderen van de basisschool een klimaatles krijgen (zie bijlage voor de opzet die ooit eerder is gemaakt in regio Oss).

Inschatting uren/kosten:

- Kleurplaten drukwerk: € 125 (1500 stuks)
- Groeipapier: € 0,35 per stuk (gebaseerd op een oplage van 10.000 stuks)
- Klimaatles per school: € 500 inclusief coördinatie, uitvoering programma en aanschaf van 1x het boekje Natte voeten.

Regentonactie

Met het organiseren van een ludieke regentonactie kun je heel eenvoudig bewoners bewust maken van het nut van het afkoppelen van het riool, het plaatsen van een regenton en het vergroenen van de eigen omgeving. Een regenton kost tussen de € 50 en € 200 (afhankelijk van inhoud en materiaal). Een korting van circa € 20 à € 25 is dus mooi meegenomen voor inwoners om juist nu tot aanschaf over te gaan. Een regentonactie kan in samenwerking met een lokaal tuincentrum of regentonleverancier worden georganiseerd. Reeds bestaande huisstijlmiddelen van Stichting Steenbreek, zoals een flyer Allemaal aan de ton (zie bijlage) en opgemaakte kortingsbon kan hiervoor worden gebruikt. Wel dient opgemerkt te worden, dat mogelijk andere bewoners uit gemeente Blaricum zich gepasseerd voelen wanneer alleen bewoners van Bijvanck hiervan gebruik kunnen maken. Hoeveel mensen daadwerkelijk een regenton zullen aanschaffen is vooraf onbekend. Ter inspiratie in gemeente Oss met circa 90.000 inwoners wordt jaarlijks een regentonactie georganiseerd waar dan gedurende een maand ongeveer 800 regentonnen worden verkocht. Het kortingsbedrag wordt door de gemeente betaald aan deelnemende winkeliers, zij overleggen hiervoor ingeleverde bonnen als bewijs.

Inschatting uren/kosten:

- Korting regenton: circa € 20 à € 25 per ton
- Opzet, coördinatie en communicatie: circa 30 uur
- DTP-werk en drukkosten posters, flyers en kortingsbonnen stelpost: € 400 (uitgaande van gebruikmaking van bestaande materialen)

Groen geschenk

Zodra de werkzaamheden zijn afgerond in de wijk is er weer een natuurlijk moment om bewoners te betrekken. Dit kan per afgeronde fase worden georganiseerd of in 1 keer bij afronding van het totale project. Bewoners kunnen huis-aan-huis de folder 'In een groene omgeving is het prettig wonen' (zie bijlage) ontvangen. De intro van deze reeds bestaande folder van Stichting Steenbreek kan daarvoor worden aangepast. Indien budget beschikbaar kan ook huis-aan-huis een goodiebag worden uitgedeeld met deze folder, een kortingsbon voor een regenton en wellicht een mooie vlinderstruik of soortgelijke plant. Publicitair ook een mooi moment om de eerste planten/goodiebags te laten uitdelen door de wethouder. Eén en ander kan mogelijk georganiseerd worden in samenwerking met vrijwilligers vanuit de wijk.

Inschatting uren/kosten:

- Opzet, coördinatie en communicatie: circa 200 uur (hier is uitgegaan van 5x organiseren)
- Korting regenton: circa € 20 à € 25 per ton
- Uitdelen planten: € 9000 (uitgegaan van 1800 woningen en € 5 per plant)
- DTP-werk en drukkosten folder In een groene omgeving is het prettig wonen stelpost: € 750 (uitgaande van gebruikmaking van bestaande materialen)

Wijkactie Vergroenen met de buren

Na oplevering van iedere fase kan een feestelijk moment worden georganiseerd om samen met bewoners te vieren dat de openbare ruimte er weer netjes bij ligt. Met het organiseren van een straatactie 'Vergroenen met de buren' worden in één klap op 1 dag meerdere voortuinen opgeknapt, geveltuinen aangelegd en/of met hulp regenpijpen afgekoppeld. Met als doel bewoners motiveren om zelf aan de slag te gaan met het vergroenen van hun tuinen. Naast vergroening van de straat met alle voordelen van dien, levert deze actie een bijdrage aan de leefbaarheid en sociale cohesie in de buurt. Dit laatste heeft zeker ook z'n voordeel bij de dialoog in de wijken die de komende jaren op verder op gang komt rondom alle 'verduurzamingsacties' vanuit de energietransitie.

Bewoners ontvangen huis-aan-huis hiervoor een uitnodiging. Tijdens de dag zelf wordt een container geplaatst voor het inleveren van tegels en eventueel wit zand, een container met goede grond voor een gezonde bodem, uitgiftepunt voor een plant of diverse plantjes voor bewoners, een plek voor een hapje/drankje ingericht en er kan ook een informatiemarkt zijn met partijen als:

- IVN / Groei&Bloei / Vogelbescherming
- Stichting Steenbreek
- Lokale hovenier voor het maken van tuinschetsen
- Leverancier groene daken / groene schuttingen / regentonnen
- Wijkraad/buurtvereniging

- Woningbouwcorporatie indien van toepassing
- Relevante partijen inzake verduurzaming van de woningen

Inschatting uren/kosten Wijkactie (hierbij is uitgegaan per fase):

- Opzet, coördinatie en communicatie: circa 50 uur
- Korting regenton: circa € 20 à € 25 per ton
- Planten: stelpost € 2000 (uitgegaan van circa 360 woningen en circa € 5 per plant of plantjes)
- Foodtruck voor koffie/thee of voor foodtruck eten: € 750
- Plaatsen container voor inleveren stenen en wit zand: p.m.
- Plaatsen container voor uitdelen gezonde aarde: p.m.
- Plaatsen marktkramen voor informatiemarkt: p.m.
- DTP-werk en drukkosten folder In een groene omgeving is het prettig wonen. In deze folder kan tevens de uitnodiging voor de straatactie worden verwerkt.
Stelpost: € 500 (uitgaande van gebruikmaking van bestaande materialen)